

Sprawa: Zwrot subwencji ogólnej
Znak sprawy: ST4.4759.21.2024.10.BAT
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Miasto Zabrze
ul. Powstańców Śląskich 5-7
41-800 Zabrze
ePUAP: /2478/SkrytkaESP

Decyzja

Na podstawie art. 37 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 37a ust. 2 pkt 2 i ust. 6 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego¹ w związku z art. 103 pkt 1 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego² oraz art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego³, po rozpatrzeniu na wniosek Miasta Zabrze z 6 maja 2024 r. znak: BK.1710.4.2024 sprawy zwrotu nienależnie uzyskanej w części gminnej, części oświatowej subwencji ogólnej za rok 2021, Minister Finansów:

- 1) zobowiązuje Miasto Zabrze do zwrotu nienależnie uzyskanej kwoty w części gminnej, części oświatowej subwencji ogólnej za 2021 r. w wysokości 566 558 zł (*słownie: pięćset sześćdziesiąt sześć tysięcy pięćset pięćdziesiąt osiem złotych*),
- 2) zobowiązuje Miasto Zabrze do zapłaty odsetek, ustalonych jak dla zaległości podatkowych, od nienależnie uzyskanej kwoty w części gminnej, części oświatowej subwencji ogólnej za 2021 r. od dnia 12 maja 2024 r. do dnia zapłaty.

¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 356, dalej: ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego

² Dz. U. z 2024 r. poz. 1572

³ Dz. U. z 2024 r. poz. 572, dalej: k.p.a.

247801

Uzasadnienie

Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Katowicach 10 kwietnia 2024 r. wydał sprawozdanie z audytu 2401-ICA.520.10.2024.7, przeprowadzonego w Mieście Zabrze w zakresie prawidłowości gospodarowania środkami publicznymi obejmującymi część oświatową subwencji ogólnej, w tym wykonywania obowiązków związanych z gromadzeniem danych stanowiących podstawę jej naliczenia na rok 2021. Audyt wykazał, że błędne wprowadzenie danych do systemu informacji oświatowej na dzień 30 września 2020 r. skutkowało naliczeniem dla Miasta Zabrze kwoty części oświatowej subwencji ogólnej, w części gminnej na rok 2021, w wysokości wyższej od należnej o 624 899 zł. Sprawozdanie z audytu zostało doręczone Miastu Zabrze 11 kwietnia 2024 r.

Miasto Zabrze pismem z 25 kwietnia 2024 r. znak: BK.1710.4.2024 w związku z art. 97a ust. 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej⁴ złożyło wyjaśnienia do sprawozdania, jednocześnie w załączeniu przekazując zastrzeżenia szkół objętych audytem, tj. pisma skierowane do Urzędu Miasta Zabrze z: 15 kwietnia 2024 r. - Międzynarodowej Szkoły Podstawowej w Zabrzu International Primary School in Zabrze, 16 kwietnia 2024 r. - Zespołu Szkół Społecznych „Nasza Szkoła” Zabrzeńskiego Towarzystwa Szkolnego w Zabrzu oraz z 18 kwietnia 2024 r. - Stowarzyszenia „Skrzydła” w Zabrzu.

Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Katowicach pismem z 6 maja 2024 r. znak: 2401-ICA.520.10.2024.10 poinformował Miasto Zabrze, że złożone wyjaśnienia pozostają bez wpływu na ustalenia zawarte w sprawozdaniu z audytu.

W dniu 2 maja 2024 r. do Ministerstwa Finansów wpłynęła korespondencja Miasta Zabrze złożona do Izby Administracji Skarbowej w Katowicach, zawierająca wyjaśnienia i zastrzeżenia do sprawozdania z audytu 2401-ICA.520.10.2024.7.

Następnie wnioskiem z 6 maja 2024 r. Miasto Zabrze wystąpiło o skierowanie sprawy zwrotu części oświatowej subwencji ogólnej, w części gminnej za rok 2021 na drogę postępowania administracyjnego.

W ramach postępowania wyjaśniającego prowadzonego w sprawie, Minister Finansów pismem z 12 lipca 2024 r. znak: ST4.4759.21.2024.2.BAT, wystąpił do Ministerstwa Edukacji Narodowej o weryfikację ustaleń przedstawionych przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w sprawozdaniu z 10 kwietnia 2024 r. znak: 2401-ICA.520.10.2024.7. Minister Edukacji udzielił odpowiedzi w sprawie przy piśmie z 27 sierpnia 2024 r. znak: DWST-WSST.0914.45.2024.SZ.

W dniu 28 listopada 2024 r. Miasto Zabrze otrzymało pismo Ministra Finansów z 28 listopada 2024 r. znak: ST4.4759.21.2024.8.BAT, zawiadamiające o zakończeniu postępowania wyjaśniającego oraz o możliwości zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 615, z późn. zm.

Minister Finansów zważył, co następuje:

Stosownie do art. 28 ust. 5 i 6 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, Minister Edukacji Narodowej, biorąc pod uwagę zakres zadań oświatowych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, dokonał podziału części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2021 między poszczególne jednostki samorządu terytorialnego według algorytmu określonego w załączniku do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2021⁵.

W myśl § 1 ust. 1 powołanego rozporządzenia, część oświatowa subwencji ogólnej na rok 2021, była dzielona między poszczególne jednostki samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem zakresu realizowanych przez te jednostki zadań oświatowych, określonych w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁶, ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe⁷ i ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe⁸ i ustawie z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw⁹.

Zgodnie z przepisem ust. 1 Algorytmu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego na rok 2021, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2021, ustalona w ustawie budżetowej na rok 2021 - po odliczeniu rezerwy, o której mowa w art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego - część oświatowa (SO) składa się z kwoty bazowej (SOA), kwoty uzupełniającej (SOB) i kwoty na zadania pozaszkolne (SOC).

Podział części oświatowej zgodnie z § 3 cyt. rozporządzenia następuje według algorytmu określonego w załączniku do tego rozporządzenia.

Wysokość otrzymanej subwencji uzależniona jest od liczby uczniów przeliczeniowych przez zastosowanie zróżnicowanych wag dla wybranych kategorii uczniów (wychowanków) i określonych typów i rodzajów szkół oraz wskaźnika korygującego, uwzględniającego stopnie awansu zawodowego nauczycieli. W algorytmie podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego na rok 2021 określono m.in. wagi:

$S_{f,i}$ – oznacza liczbę uczniów lub słuchaczy spełniających obowiązek szkolny lub obowiązek nauki poza szkołą zgodnie z art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe; słuchaczy publicznych liceów ogólnokształcących dla dorosłych kształcących w formie stacjonarnej oraz dotychczasowych publicznych szkół policealnych dla dorosłych kształcących w formie stacjonarnej

⁵ Dz.U. 2020 r. poz. 2384

⁶ Dz.U. z 2020 r. poz. 1327

⁷ Dz.U. z 2020 r. poz. 910

⁸ Dz. U. z 2017 r. poz. 60, z późn. zm.

⁹ Dz. U. 2018 r. poz. 2245, z późn. zm.

i publicznych szkół policealnych kształcących w formie stacjonarnej, w i-tej jednostce samorządu terytorialnego;

$P_2 = 0,150$ dla uczniów szkół podstawowych, branżowych szkół I stopnia, liceów ogólnokształcących i techników, dla dzieci i młodzieży, w których iloraz liczby uczniów w szkole i rzeczywistej liczby klas w szkole, ustalony zgodnie z ust. 12, jest niższy lub równy 18 w i-tej jednostce samorządu terytorialnego spełniającej kryterium, o którym mowa w ust. 13; waga nie obejmuje uczniów przeliczanych wagami P_{24} , P_{25} i P_{26} oraz uczniów szkół i oddziałów specjalnych;

$P_3 = 0,200$ dodatkowo dla uczniów małych szkół; waga nie obejmuje uczniów przeliczanych wagami P_{24} , P_{25} i P_{26} oraz uczniów szkół i oddziałów specjalnych;

$P_4 = 1,400$ dla uczniów lub słuchaczy z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, niedostosowanych społecznie, zagrożonych niedostosowaniem społecznym (na podstawie orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego) – wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy oraz dla uczniów lub słuchaczy szkół podstawowych specjalnych, szkół ponadpodstawowych specjalnych i klas szkół ponadgimnazjalnych specjalnych prowadzonych w szkołach ponadpodstawowych specjalnych w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych – wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy, którzy nie posiadają orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego;

$P_5 = 2,900$ dla uczniów lub słuchaczy niewidomych, słabowidzących, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją (na podstawie orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego) - wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy;

$P_7 = 9,500$ dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim objętych zajęciami rewalidacyjno-wychowawczymi organizowanymi w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, innych formach wychowania przedszkolnego, specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodkach wychowawczych, szkołach i poradniach psychologiczno-pedagogicznych, uczniów lub słuchaczy z niepełnosprawnościami sprzężonymi oraz z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera (na podstawie odpowiednio orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego albo o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych) – wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy ;

$P_{41} = 0,170$ dla uczniów oddziałów dwujęzycznych; waga P_{41} wyklucza się z wagami: P_{24} , P_{25} , P_{26} i P_{27} ;

$P_{46} = 0,065$ dla uczniów klas I, II i III szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży oraz ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia;

$P_{47} = 1,500$ dla uczniów lub słuchaczy korzystających z dodatkowej, bezpłatnej nauki języka polskiego, o której mowa w art. 165 ust. 7 i 9 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe;

$P_{49} = 0,025$ dla uczniów szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży oraz ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia; waga nie obejmuje uczniów szkół specjalnych;

$P_{63} = 9,500$ dla wychowanków ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych oraz dzieci z niepełnosprawnościami sprzężonymi i z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, objętych odpowiednio wychowaniem i kształceniem specjalnym w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego (na podstawie odpowiednio orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego albo o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych) – wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy;

$P_{63} = 0,250$ dla dzieci, które ukończyły 6 lat lub więcej w roku bazowym odbywających obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne poza przedszkolem, oddziałem przedszkolnym w szkole podstawowej lub inną formą wychowania przedszkolnego, zgodnie z art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe.

Dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2021 ustalono finansowy standard A, tj. jednostkową kwotę na ucznia przeliczeniowego jednolicie dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego, który wynosił 6069,38 (zł). Ponadto dla poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego określono indywidualny wskaźnik korygujący D_i . Dla Miasta Zabrze wskaźnik ten na rok 2021 (w części gminnej) wyniósł 1,0118357278.

Zgodnie z art. 28 ust 7 ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego do podziału części oświatowej subwencji ogólnej przyjmuje się dane zgromadzone w bazie danych systemu informacji oświatowej, o którym mowa w ustawie o systemie informacji oświatowej.

Podstawę prawną systemu informacji oświatowej stanowią:

- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej¹⁰,
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych dziedzinowych gromadzonych w systemie informacji oświatowej oraz terminów przekazywania niektórych danych do bazy danych systemu informacji oświatowej¹¹,
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych gromadzonych w bazach danych oświatowych, zakresu danych identyfikujących podmioty prowadzące bazy danych oświatowych, terminów przekazywania danych między bazami danych oświatowych oraz wzorów wydruków zestawień zbiorczych¹².

Wymienione regulacje prawne określają zasady działania systemu informacji oświatowej (SIO), a także obowiązek aktualizowania danych i ich przekazywania (art. 112 ust. 1 cyt. ustawy). Szkoły i placówki oświatowe obowiązane są

¹⁰ Dz.U. z 2018 r. poz. 1900

¹¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 1663

¹² Dz. U. z 2012 r. poz. 957, z późn. zm.

do prowadzenia baz danych oświatowych w zakresie określonym w art. 107, odpowiednio do statutowego zakresu ich działania.

Wymaga wyjaśnienia, że do prawidłowej kalkulacji części oświatowej subwencji ogólnej konieczne jest, aby dane zawarte w bazach danych oświatowych, według stanu na dzień 30 września 2020 r. odzwierciedlały rzeczywistą (faktyczną) liczbę uczniów/dzieci według m.in.: płci, roku urodzenia, typów lub rodzajów szkół i placówek oświatowych, klas, rodzajów oddziałów, do których uczęszczają, a także według orzeczeń/opinii.

Zgodnie z art. 49 ustawy o systemie informacji oświatowej, przekazanie danych do bazy danych systemu informacji oświatowej jest równoznaczne z potwierdzeniem przez kierownika podmiotu zobowiązanego do przekazywania danych do bazy danych systemu informacji oświatowej zgodności przekazanych danych ze stanem faktycznym i dokumentacją szkoły, placówki oświatowej lub innej jednostki wykonującej zadania z zakresu oświaty.

Przed naliczeniem ostatecznej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej dane zgromadzone w systemie podlegają weryfikacji przez jednostki samorządu terytorialnego, zgodnie z art. 50 ustawy o systemie informacji oświatowej.

Tym samym podmioty, na których spoczywa określony obowiązek sprawozdawczy, wynikający z prawa oświatowego, zobowiązane są do przedstawienia w SIO - według stanu na 30 września - danych zgodnie z rzeczywistością, oraz do uzupełnienia baz danych oświatowych wyłącznie do 30 września każdego roku poprzedzającego przyznanie subwencji oświatowej w określonej wysokości.

Analogiczne poglądy prezentowane są także w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego, w tym w wyroku z 3 lipca 2018 r. sygn. akt I GSK 673/18, w którym Sąd stwierdził, że: „Termin 30 września jest terminem ustawowym, a przede wszystkim jest terminem materialnoprawnym. Powyższe skutkuje tym, że podmiot zobowiązany do uzupełnienia i aktualizowania danych w bazie danych oświatowych nie ma podstaw do wprowadzenia do bazy danych oświatowych uczniów, wychowanków, którzy na tę datę nie spełniają ustawowych warunków (...)”.

Sposób wykazywania danych o liczbie uczniów/dzieci/wychowanków w systemie informacji oświatowej został opisany w instrukcjach na stronie internetowej <https://pomocsio.men.gov.pl/>.

Zgodnie z art. 14 ust 3 ustawy - Prawo oświatowe, szkołą niepubliczną niebędącą szkołą artystyczną jest szkoła, która:

1. realizuje programy nauczania uwzględniające podstawę programową kształcenia ogólnego, a w przypadku szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe - również podstawy programowe kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego;
2. realizuje obowiązkowe zajęcia edukacyjne w okresie nie krótszym oraz w wymiarze nie niższym niż łączny wymiar poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych określony w ramowym planie nauczania szkoły publicznej danego typu;

3. stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania egzaminów, o których mowa w ust. 1 pkt 5;
4. prowadzi dokumentację przebiegu nauczania ustaloną dla szkół publicznych;
5. w przypadku szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe - kształci w zawodach określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego;
6. zatrudnia nauczycieli obowiązkowych zajęć edukacyjnych, o których mowa w pkt 2, posiadających kwalifikacje określone dla nauczycieli szkół publicznych; przepisy art. 15 ust. 2, 4 i 6 stosuje się odpowiednio;
7. stosuje organizację roku szkolnego ustaloną dla szkół publicznych.

Zatem szkoła niepubliczna realizuje cele i obowiązki wynikające z art. 14 ust. 3 ustawy - Prawo oświatowe, w tym zobowiązana jest do realizacji programów nauczania uwzględniających podstawę programową kształcenia ogólnego oraz realizuje obowiązkowe zajęcia edukacyjne zgodnie z ramowym planem nauczania, dokumentuje przebieg nauczania, a także zatrudnia nauczycieli obowiązkowych zajęć edukacyjnych. Ponadto, w szkole podstawowej, zgodnie z art. 18 ust. 2a ustawy - Prawo oświatowe, kształcenie odbywa się w formie dziennej.

W ramach przeprowadzonego postępowania dokonano weryfikacji danych oświatowych wykazanych przez szkoły prowadzone/dotowane przez Miasto Zabrze w systemie informacji oświatowej, według stanu 30 września 2020 r. w zakresie uczniów objętych nauczaniem poza szkołą, tj. w formie tzw. edukacji domowej.

W polskim systemie oświaty nauka jest obowiązkowa do ukończenia 18. roku życia, a obowiązek szkolny dziecka rozpoczyna się z początku roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat, oraz trwa do ukończenia szkoły podstawowej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 18. roku życia (art. 35 ustawy - Prawo oświatowe). Obowiązek szkolny spełnia się poprzez uczęszczanie do szkoły podstawowej publicznej albo niepublicznej.

System oświaty umożliwia uczniom realizację rocznego przygotowania przedszkolnego oraz spełnienie obowiązku szkolnego poza szkołą, jednakże odbywa się to po spełnieniu określonych warunków przewidzianych w przepisach prawa oświatowego. Dyrektor szkoły, do której dziecko zostało przyjęte - na wniosek rodziców - w drodze decyzji, wydanej w trybie art. 37 ust. 1 ustawy - Prawo oświatowe, może zezwolić, na spełnianie przez dziecko rocznego przygotowania przedszkolnego oraz obowiązku szkolnego poza szkołą w danym roku szkolnym. W decyzji tej dyrektor szkoły wskazuje etap edukacyjny.

Należy pokreślić, że kształcenie w szkole podstawowej trwa osiem lat i jest podzielone na dwa etapy edukacyjne¹³:

- I etap edukacyjny obejmujący klasy I-III szkoły podstawowej - edukacja wczesnoszkolna,
- II etap edukacyjny obejmujący klasy IV-VIII szkoły podstawowej.

Zezwolenie na spełnienie obowiązku szkolnego poza szkołą, może być wydane przed rozpoczęciem roku szkolnego albo w trakcie roku szkolnego, jeżeli szkoła, do której dziecko zostało przyjęte, znajduje się na terenie województwa, w którym zamieszkuje dziecko oraz do wniosku o wydanie zezwolenia dołączono m.in. opinię publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, oświadczenie rodziców o zapewnieniu dziecku warunków umożliwiających realizację podstawy programowej obowiązującej na danym etapie edukacyjnym (art. 37 ust. 2 ustawy – Prawo oświatowe). Warto wspomnieć, że w ramach wykonywanych zadań poradnia psychologiczno-pedagogiczna na wniosek rodzica wydaje opinię, która jest niezbędna przy ubieganiu się o realizację przez dziecko obowiązku szkolnego poza szkołą.

Następną grupą uczniów weryfikowaną pod kątem prawidłowości wykazania danych w systemie informacji oświatowej, według stanu na dzień 30 września 2020 r. stanowią uczniowie kształcący się w oddziałach dwujęzycznych. Przepisy prawa oświatowego ściśle określają wymagania dotyczące sposobu tworzenia i funkcjonowania oddziałów dwujęzycznych w szkołach publicznych i niepublicznych. Zgodnie z definicją zawartą w art. 4 pkt 4 ustawy - Prawo oświatowe, przez oddział dwujęzyczny rozumie się oddział szkolny, w którym nauczanie jest prowadzone w dwóch językach: polskim oraz obcym nowożytnym będącym drugim językiem nauczania, przy czym prowadzone w dwóch językach są co najmniej dwa zajęcia edukacyjne, z wyjątkiem zajęć obejmujących język polski, część historii dotyczącej historii Polski i część geografii dotyczącej geografii Polski, w tym co najmniej jedno zajęcia edukacyjne wybrane spośród zajęć obejmujących: biologię, chemię, fizykę, część geografii odnoszącą się do geografii ogólnej, część historii odnoszącą się do historii powszechnej lub matematykę.

Zajęcia edukacyjne w oddziale dwujęzycznym z wybranych przedmiotów odbywają się w tygodniowym wymiarze godzin zgodnie z załącznikiem nr 1 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół¹⁴.

Kwalifikacje nauczycieli w klasach dwujęzycznych reguluje rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji

¹³ Zgodnie z Załącznikiem nr 2 do rozporządzenia z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 356).

¹⁴ Dz. U. z 2019 r. poz. 639

wymaganych od nauczycieli¹⁵. W §13 cyt. rozporządzenia wskazano kwalifikacje nauczycieli do nauczania w oddziale dwujęzycznym przedmiotów innych niż języki obce oraz do prowadzenia zajęć w języku obcym, obejmujące kwalifikacje wymagane do zajmowania stanowiska nauczyciela, określone w § 4 ust. 1 wyżej cyt. rozporządzenia oraz w zakresie znajomości języka. Ponadto, załącznik do tego rozporządzenia zawiera wykaz egzaminów potwierdzających kwalifikacje do nauczania języków obcych.

Trzeba podkreślić, że dokumentacja przebiegu nauczania w oddziale dwujęzycznym powinna odzwierciedlać fakt prowadzenia co najmniej dwóch zajęć edukacyjnych w obu językach nauczania. Dyrektor przedszkola, szkoły i placówki ponosi odpowiedzialność za właściwe prowadzenie i przechowywanie dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz za wydawanie odpowiednio przez przedszkole, szkołę lub placówkę dokumentów zgodnych z posiadaną dokumentacją¹⁶.

W algorytmie podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego na roku 2021, dla uczniów oddziałów dwujęzycznych przeznaczona została waga P_{41} .

Z kolei wagą P_{47} przelicza się uczniów lub słuchaczy korzystających z dodatkowej, bezpłatnej nauki języka polskiego, o której mowa w art. 165 ust. 7 i 9 ustawy - Prawo oświatowe. Przy przeliczeniu wagą P_{47} uwzględnia się uczniów będących obywatelami polskimi, podlegającymi obowiązkowi szkolnemu lub obowiązkowi nauki, którzy nie znają języka polskiego albo znają go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki, nie dłużej niż przez okres 12 miesięcy. Dodatkową naukę języka polskiego dla tych osób organizuje organ prowadzący szkołę. Zajęcia lekcyjne z języka polskiego są prowadzone indywidualnie lub w grupach w wymiarze pozwalającym na opanowanie języka polskiego w stopniu umożliwiającym udział w obowiązkowych zajęciach edukacyjnych, nie niższym niż 2 godziny lekcyjne tygodniowo (§ 17 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2017 r. w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw¹⁷).

Na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie ustalono, że w systemie informacji oświatowej, według stanu na dzień 30 września 2020 r.:

- 1. Niepubliczna Szkoła Podstawowa „Pod Skrzydłami” im. Michała Archaniola z Oddziałem Przedszkolnym Stowarzyszenia „Skrzydła” w Zabrze** wykazała 13 dzieci jako spełniających obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego poza oddziałem przedszkolnym w szkole podstawowej oraz 42 uczniów jako realizujących obowiązek szkolny poza

¹⁵ Dz. U. z 2017 r. poz. 1575

¹⁶ § 26 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz.U. z 2019 r. poz. 1664)

¹⁷ Dz. U. z 2017 r. poz. 1655

szkolą, na podstawie zezwoleń dyrektora szkoły na edukację poza szkołą. Z dokumentów zgromadzonych w sprawie wynika, że na dzień 30 września 2020 r. do szkoły/oddziału przedszkolnego w szkole nie uczęszczały dzieci objęte obowiązkiem rocznego przygotowania przedszkolnego oraz uczniowie spełniający obowiązek szkolny. Szkoła nie prowadziła stacjonarnego kształcenia uczniów w postaci zajęć w systemie klasowo - lekcyjnym, nie posiadała także kadry pedagogicznej zapewniającej realizację programów nauczania uwzględniających podstawę programową kształcenia. W roku szkolnym 2020/2021 Szkoła prowadziła działalność związaną z wydawaniem zezwoleń na edukację domową oraz zapewnieniu wsparcia przewidzianego w art. 37 ust. 7 ustawy - Prawo oświatowe, m.in. w zakresie zajęć rozwijających zainteresowania uczniów, zajęć prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej i konsultacji (zajęcia mające na celu przygotowanie do egzaminów klasyfikacyjnych) oraz zajęć rewalidacyjnych dla dzieci objętych kształceniem specjalnym. Działalność Szkoły w tym zakresie nie przesądza jednak o prowadzeniu kształcenia ogólnego. W stanie faktycznym sprawy należy stwierdzić, że Szkoła nie realizowała celów i obowiązków, do których formalnie została powołana jako szkoła podstawowa, w oparciu o przepisy prawa oświatowego. W związku z tym, Szkoła nie była uprawniona do wykazywania danych oświatowych w systemie informacji oświatowej, dzieci/uczniów jako realizujących obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego poza oddziałem przedszkolnym w szkole i obowiązek szkolny poza szkołą, gdyż nie spełniała wymogów związanych z funkcjonowaniem szkoły. Wobec tego, Szkoła w systemie informacji oświatowej według stanu na dzień 30 września 2020 r. wykazała nieprawidłowe dane oświatowe, które skutkowały zawyżeniem o:

- 42 liczby uczniów ogółem (S_f) oraz przeliczonych wagą: P_2 , P_3 , P_{49} ,
- 25 liczby uczniów przeliczonych wagą P_{46} ,
- 1 liczby uczniów przeliczonych wagą P_4 , P_7 , P_{63} ,
- 3 liczby uczniów przeliczonych wagą P_5 ,
- 13 liczby uczniów przeliczonych wagą P_{66} ;

2. Międzynarodowa Szkoła Podstawowa International Primary School in Zabrze wykazała:

- klasę VII i klasę VIII, liczące łącznie 23 uczniów jako oddziały dwujęzyczne pomimo, że klasy te nie spełniały wymogów funkcjonowania oddziałów dwujęzycznych w zakresie kwalifikacji nauczycieli prowadzących nauczanie zajęć edukacyjnych w dwóch językach. Ustalono, że w klasach tych wybrano biologię i chemię jako dwa zajęcia edukacyjne prowadzone w dwóch językach - polskim i angielskim. Z akt sprawy wynika, nauczyciele wybranych przedmiotów nie posiadali kwalifikacji (do nauczania w oddziale dwujęzycznym) w zakresie znajomości języka, potwierdzonej w sposób, o którym mowa

w § 13 pkt 1-5 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli. Ponadto nauczyciel chemii - oprócz ukończonych studiów pierwszego stopnia w kierunku chemii - nie posiadał kwalifikacji wymaganych do zajmowanego stanowiska nauczyciela w zakresie przygotowania pedagogicznego zgodnie z § 4 ust.1 wyżej cyt. rozporządzenia. Z tego względu nastąpiło zawyżenie o 23 liczby uczniów przeliczonych wagą P₄₁ o 23 uczniów,

- 6 uczniów jako korzystających z dodatkowej, bezpłatnej nauki języka polskiego, podczas gdy Szkoła nie zorganizowała dla tych uczniów nauki języka polskiego w wymaganym wymiarze godzin tygodniowych. W związku z tym doszło do zawyżenia o 6 liczby uczniów przeliczonych wagą P₄₇;

3. **Spółeczna Szkoła Podstawowa nr 1 „NASZA SZKOŁA” Zabrzeńskiego Towarzystwa Szkolnego w Zabrzu** wykazała klasę VII i klasę VIII, liczące łącznie 26 uczniów jako oddziały dwujęzyczne, podczas, gdy klasy te funkcjonowały niezgodnie z zasadami określonymi dla oddziałów dwujęzycznych. W klasach tych wybrano język angielski jako język obcy nowożytny oraz matematykę i „culture corner” jako zajęcia edukacyjne prowadzone w dwóch językach. Z dokumentów dotyczących kwalifikacji nauczycieli do nauczania w oddziałach dwujęzycznych wynika, że nauczyciel matematyki nie posiadał kwalifikacji w zakresie znajomości języka, uprawniających do prowadzenia zajęć w języku angielskim, o których mowa w § 13 pkt 1-5 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli. Z tego względu doszło do zawyżenia liczby uczniów przeliczonych wagą P₄₁ o 26 uczniów.

W związku z nieprawidłowym wykazaniem danych w systemie informacji oświatowej, na dzień 30 września 2020 r., część oświatowa subwencji ogólnej, w części gminnej dla Miasta Zabrze na rok 2021 została zawyżona o kwotę 566 558 zł na skutek zawyżenia liczby uczniów przeliczeniowych o 93,3469.

Stan faktyczny spraw został ustalony na podstawie:

- sprawozdania Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Katowicach z 10 kwietnia 2024 r. znak: 2401-ICA.520.10.2024.7 z audytu przeprowadzonego w Mieście Zabrze,
- wyjaśnień Miasta Zabrze wniesionych przy piśmie z 25 kwietnia 2024 r. znak: BK.1710.4.2024,
- pisma Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Katowicach z 6 maja 2024 r. znak: 2401-ICA.520.10.2024.10, zawierającego odpowiedź na wyjaśnienia Miasta Zabrze,
- wniosku Miasta Zabrze z 6 maja 2024 r. znak: BK.1710.4.2024 o skierowanie sprawy zwrotu nienależnej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej, w części gminnej za ok 2021 r. na drogę postępowania administracyjnego,

- pisma Ministra Edukacji z 27 sierpnia 2024 r. znak: DWST-WSST.0914.45.2024.SZ.

Minister Finansów dokonał także analizy wyjaśnień i zastrzeżeń do sprawozdania z audytu, załączonych do wniosku Miasta Zabrze z 25 kwietnia 2024 r. skierowanych do Wydziału Oświaty Urzędu Miasta Zabrze i wniesionych przez:

- Międzynarodową Szkołę Podstawową w Zabrzu International Primary School in Zabrze - pismo z 15 kwietnia 2024 r. znak: MSP/1/04/2024,
- Zespół Szkół Społecznych „NASZA SZKOŁA” „Zabrzeńskiego Towarzystwa Szkolnego – pismo 16 kwietnia 2024 r.,
- Stowarzyszenie „Skrzydła” z siedzibą w Zabrzu - pismo z 18 kwietnia 2024 r.

Różnica między kalkulacją kwoty zawyżenia w części gminnej, części oświatowej subwencji ogólnej za 2021 r., ustaloną w wyniku niniejszego postępowania wyjaśniającego, tj. 566 558 zł, a kalkulacją dokonaną przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Katowicach i przedstawioną w sprawozdaniu z audytu, tj. 624 899 zł, wynika z uznania jako prawidłowo wykazanego ucznia o inicjałach A.G. uczęszczającego w roku szkolnym 2020/2021 do klasy II G Międzynarodowej Szkoły Podstawowej International Primary School in Zabrze, ujętego w dzienniku lekcyjnym w pozycji nr 5 oraz w księdze uczniów w pozycji nr 122. Uczeń posiadał orzeczenie nr 4201.571.2020 o potrzebie kształcenia specjalnego wydane z uwagi na zespół Aspergera, ważne na czas zakończenia I etapu edukacyjnego.

Trzeba podkreślić, że jedyną podstawą do wykazania danych oświatowych w systemie informacji oświatowej w zakresie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi są orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, które uczniowie powinni posiadać na dzień 30 września 2020 r.

W stanie faktycznym sprawy, wymieniony uczeń legitymował się aktualnym na dzień 30 września 2020 r. orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego, które zostało wykazane w systemie informacji oświatowej. Z tego względu uczeń prawidłowo został uwzględniony w kalkulacji kwoty części oświatowej subwencji ogólnej, w części gminnej za rok 2021 przy przeliczaniu wagą P₇.

W podobnej kwestii wypowiedział się Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z 14 lutego 2018 r. sygn. akt V SA/Wa 879/17: „Uczniowie/wychowankowie posiadający orzeczenia lub opinie, o których mowa w cyt. wyżej art. 71b ust. 3 i 3a ustawy o systemie oświaty, powinni być uwzględniani w takich wagach, których wymogom - zgodnie z ich opisami - odpowiada treść posiadanych orzeczeń. Objęcie uczniów/wychowanków wagami nieadekwatnymi do treści posiadanych przez nich orzeczeń lub opinii jest nieprawidłowe w świetle obowiązujących przepisów prawa. Oczywiście nieprawidłowe jest także uwzględnianie w dodatkowych wagach - których zastosowanie jest uwarunkowane posiadaniem przez ucznia/wychowanka orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego lub innego wskazanego w opisie danej wagi dokumentu - uczniów/wychowanków nieposiadających aktualnych na dzień 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy orzeczeń lub innych wskazanych w opisie danej wagi dokumentów.”.

Jednocześnie należy wyjaśnić, że Minister Finansów nie podziela argumentacji zawartej piśmie 18 kwietnia 2024 r. Stowarzyszenia Skrzydła z siedzibą w Zabrze z 18 kwietnia 2024 r. - organu prowadzącego Niepubliczną Szkołę Podstawową „Pod Skrzydłami”, w zakresie wykazania w systemie informacji oświatowej według stanu na dzień 30 września 2020 r. dzieci realizujących obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego poza oddziałem przedszkolnym w szkole podstawowej oraz uczniów spełniających obowiązek szkolny poza szkołą.

Zakres nauczania w szkole podstawowej określa podstawa programowa kształcenia ogólnego¹⁸ oraz ramowe plany nauczania dla tego typu szkół¹⁹. Regulacje te powinny być przestrzegane przy organizacji procesu kształcenia uczniów, także w szkole podstawowej niepublicznej, która realizuje zadania oświatowe wynikające z art. 14 ust. 3 ustawy - Prawo oświatowe. Należy wyjaśnić, że środki finansowe w postaci części oświatowej subwencji ogólnej naliczane są na podstawie kryteriów zawartych w algorytmie określonym w załączniku do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2021, ale z uwzględnieniem zadań oświatowych realizowanych przez te jednostki, określonych w ustawie - Prawo oświatowe oraz aktów wykonawczych do tych ustaw. Na potwierdzenie tej tezy można przywołać wyrok z dnia 5 kwietnia 2022 r. sygn. akt V SA/Wa 3235/21, gdzie Wojewódzki Sąd Administracyjny wskazał: „Zgodnie z przepisami regulującymi zasady naliczania części oświatowej subwencji ogólnej, subwencja ta może być naliczona jedynie zgodnie z algorytmem podziału części oświatowej subwencji ogólnej zawartym w załączniku do rozporządzenia z 22 grudnia 2015 r. przy spełnieniu wymogów określonych przepisami prawa oświatowego, co w ocenie Sądu organ dokonał w sposób prawidłowy.”.

Z akt sprawy wynika, że Niepubliczna Szkoła Podstawowa „Pod Skrzydłami” nie prowadziła stacjonarnego kształcenia uczniów w postaci zajęć w systemie klasowo - lekcyjnym, nie posiadała także kadry pedagogicznej zapewniającej realizację programów nauczania uwzględniających podstawę programową kształcenia. Zatem Szkoła na dzień 30 września 2020 r. nie realizowała zadań oświatowych zgodnie z przepisami prawa oświatowego. W tym zakresie wypowiedział się Minister Edukacji Narodowej, który w piśmie z 27 sierpnia 2024 r. znak: DWST-WSST.0914.45.2024.SZ wyjaśnił: „Sytuację i sposób działania szkoły w rozumieniu przepisów ustawy Prawo oświatowe definiują wszystkie przepisy tego prawa. Organy i osoby prowadzące szkoły, jak również organy nadzoru, nie mają jakichkolwiek uprawnień do swobodnego wybierania przepisów i zadań szkoły, które stosują, a których potencjalnie nie.”.

Skoro Szkoła nie spełniała obowiązków związanych z funkcjonowaniem szkoły, o których mowa w art. 14 ust. 3 ustawy - Prawo oświatowe, nie była uprawniona

¹⁸ rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 356)

¹⁹ rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. z 2019 r. poz. 639)

do wykazywania danych oświatowych w systemie informacji oświatowej, dotyczących dzieci/uczniów realizujących obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego poza oddziałem przedszkolnym w szkole i obowiązku szkolnego poza szkołą, uwzględnianych przy naliczeniu części oświatowej subwencji ogólnej.

Mając na uwadze przedstawioną argumentację Międzynarodowej Szkoły Podstawowej International Primary School in Zabrze oraz Zespołu Szkół Społecznych „Nasza Szkoła” Zabrzeńskiego Towarzystwa Szkolnego w Zabrzu, odnoszącej się do ustaleń Izby Administracji Skarbowej w Katowicach dotyczących funkcjonowania wskazanych klas jako oddziałów dwujęzycznych należy wyjaśnić, że dokumenty zgromadzone w sprawie potwierdziły, że klasy te w świetle prawa oświatowego nie mogły zostać uznane za oddziały dwujęzycznych. W obu szkołach ustalono brak wymaganych kwalifikacji nauczycieli do nauczania w oddziałach dwujęzycznych, które w zakresie znajomości języka dokładnie zostały określone w § 13 pkt 1-5 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli. Dokumenty przedłożone w sprawie przez Międzynarodową Szkołę Podstawową International Primary School in Zabrze w postaci świadectwa egzaminu z języka angielskiego, a także suplement do dyplomu ukończenia studiów pierwszego stopnia w kierunku chemii, nie stanowią dokumentacji potwierdzającej ukończenie studiów bądź kolegium języków obcych, o których mowa w § 13 pkt 1-4 wyżej cyt. rozporządzenia, bądź zdanie egzaminów, wymienionych w załączniku do tego rozporządzenia. Ponadto w przypadku nauczania w oddziale dwujęzycznym zgodnie § 13 wyżej cyt. rozporządzenia, niezbędne są kwalifikacje wymagane do zajmowania stanowiska nauczyciela w zakresie przygotowania pedagogicznego, o których mowa w § 4 ust. 1 tegoż rozporządzenia. Z akt sprawy wynika, że nauczyciel chemii Międzynarodowej Szkoły Podstawowej International Primary School in Zabrze ukończył studia pierwszego stopnia w kierunku chemii i nie posiadał dokumentu potwierdzającego przygotowanie pedagogiczne. Kształcenie w tym kierunku (trzysemestralne studia podyplomowe) rozpoczął dopiero w roku akademickim 2019/2020, co potwierdza załączone do akt zaświadczenie z 1 sierpnia 2019 r. wydane przez Dyrektora Firmy Szkoleniowo-Konsultingowej Nowe Perspektywy.

Dodatkowo należy wskazać, że fakt braku wymaganych kwalifikacji nauczycieli uczących w oddziałach dwujęzycznych został potwierdzony także przez Kuratorium Oświaty w piśmie z 17 października 2024 r. znak: DK-GL.557.7.5.2024.

Ponadto trzeba wyjaśnić, że skoro algorytm podziału części oświatowej subwencji ogólnej za rok 2021 dla uczniów oddziałów dwujęzycznych przewiduje dodatkową wagę, a tym samym zwiększenie naliczenia kwoty tej części subwencji, to organizacja tych oddziałów nie może być dowolna, lecz musi obejmować określony wymiar godzin zajęć lekcyjnych, prowadzonych przez nauczycieli posiadających odpowiednie kwalifikacje do nauczania w tych oddziałach.

Stan faktyczny i prawny sprawy zobowiązania do zwrotu nienależnie uzyskanej przez Miasto Zabrze kwoty części oświatowej subwencji ogólnej, w części gminnej za rok 2021, wskazuje na to, że wymienione szkoły, wykazały w systemie informacji oświatowej na 30 września 2020 r. nieprawidłowe dane, skutkujące naliczeniem dla

Miasta Zabrze części oświatowej subwencji ogólnej, w części gminnej na rok 2021 r. w kwocie wyższej od należnej o 566 558 zł.

Zgodnie z art. 37 ust. 1 pkt 2 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w przypadku stwierdzenia, że jednostka samorządu terytorialnego otrzymała część oświatową subwencji ogólnej w kwocie wyższej od należnej, minister właściwy do spraw finansów publicznych - w zakresie subwencji za lata poprzedzające rok budżetowy - w drodze decyzji, zobowiązuje do zwrotu nienależnej kwoty, chyba że jednostka samorządu terytorialnego dokonała wcześniej zwrotu nienależnie otrzymanych kwot.

Zatem w sytuacji ustalenia, że jednostka samorządu terytorialnego otrzymała część oświatową subwencji ogólnej w kwocie wyższej od należnej, Minister Finansów jest zobligowany do wydania decyzji zobowiązującej tę jednostkę do zwrotu kwoty nienależnie otrzymanej. Na jednostce samorządu terytorialnego ciąży zaś obowiązek zwrotu tej kwoty do budżetu państwa, na co wskazuje art. 37 ust. 3 pkt 2 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Powyższe potwierdza orzecznictwo sądowe. W uzasadnieniu wyroku z dnia 9 maja 2013 r., sygn. akt VIII SA/Wa 468/12, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie stwierdził: „(...) art. 37 ust. 1 pkt 2 u.d.j.s.t. nakłada na Ministra Finansów obowiązek orzeczenia o zwrocie nienależnie uzyskanej kwoty subwencji, a jego działanie w tym przedmiocie nie jest oparte na uznaniu administracyjnym. Wynika to wprost z kategorycznego sformułowania przepisu, w którym nie użyto słowa „może” charakterystycznego dla przepisów dopuszczających uznaniowe działanie organów administracji, tzw. „luz decyzyjny”. Dlatego wpływu na wynik sprawy nie wywiera oświadczenie skarżącej, że nienależne kwoty były spożytkowane na zorganizowanie specjalnych metod nauczania i organizacji nauki dla uczniów, którzy tego wymagali.”.

Z kolei Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 5 marca 2024 r. sygn. akt I GSK 326/20 wskazał: „Jak trafnie wskazał Sąd I instancji art. 37 ust 1 pkt 1 ww. ustawy nie odnosi się do przyczyn oraz okoliczności w następstwie których doszło do uzyskania przez jednostkę samorządu terytorialnego części oświatowej subwencji ogólnej w wysokości wyższej od należnej. Istotny jest jedynie fakt zawyżenia kwoty subwencji. Bez znaczenia są zatem przyczyny czy też to po której stronie nastąpił błąd - jednostki samorządu terytorialnego czy właściwego do naliczenia subwencji organu. Wysokość subwencji podlega korekcie niezależnie od tych okoliczności. Przeciwny pogląd byłby w istocie sankcjonowaniem stanu sprzecznego z prawem.

W toku postępowania Minister Finansów ustalił, że część oświatowa subwencji ogólnej na rok 2021, o której Miasto Zabrze zostało powiadomione pismem z 9 lutego 2021 r. znak: ST3.4750.2.2021 została skalkulowana z uwzględnieniem zawyżonej o 93,3469 liczby uczniów przeliczeniowych i wynosiła 102 318 491 zł. Po ponownym przeliczeniu, tj. bez uwzględnienia 93,3469 uczniów przeliczeniowych, część gminna, części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2021 dla Miasta Zabrze wynosi 101 751 933 zł.

Kwotę 566 558 zł stanowiącą różnicę pomiędzy kwotą części oświatowej subwencji ogólnej, w części gminnej, którą otrzymało Miasto Zabrze na rok 2021 a kwotą ustaloną na podstawie skorygowanych danych, należy uznać za kwotę nienależną. Kwota ta podlega zwrotowi do budżetu państwa wraz z odsetkami.

Jednocześnie zgodnie z art. 37a ust. 6 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, w przypadku wystąpienia do ministra właściwego do spraw finansów publicznych z wnioskiem, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, od nienależnej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej otrzymanej w latach poprzedzających rok budżetowy nalicza się odsetki ustalone jak dla zaległości podatkowych, od dnia następującego po upływie terminu, o którym mowa w ust. 2, do dnia zapłaty. Odsetki nalicza się więc od dnia następującego po upływie 30 dni od dnia otrzymania sprawozdania z audytu. W przedmiotowej sprawie termin ten upłynął 11 maja 2024 r.

Przywołane wyżej przepisy ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego mają zastosowanie do zwrotu nienależnej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej za rok 2021, na mocy art. 103 pkt 1 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

W związku z tym, Miasto Zabrze zobowiązane jest do zapłaty odsetek od nienależnie uzyskanej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej za rok 2021 - ustalonych jak dla zaległości podatkowych - od 12 maja 2024 r. do dnia zapłaty.

W związku z powyższym, orzeczono jak w rozstrzygnięciu.

Zapłaty kwoty wynikające z niniejszej decyzji należy dokonać zgodnie z art. 38 ust. 3 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, tj. w terminie 6 miesięcy od dnia, w którym decyzja zobowiązująca do zwrotu nienależnej kwoty stanie się ostateczna, z zastrzeżeniem art. 38 ust. 4, który określa przesłanki dopuszczalności zwrotu nienależnej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej w równych rocznych ratach płatnych do 30 czerwca każdego roku.

Zapłaty kwoty należy dokonać na rachunek Ministerstwa Finansów Departament Finansów Samorządu Terytorialnego nr 72 1010 1010 0071 7113 9137 2001 w Oddziale Okręgowym Narodowego Banku Polskiego w Warszawie.

POUCZENIE

Od niniejszej decyzji nie służy odwołanie. Zgodnie z art. 127 § 3 k.p.a., Strona niezadowolona z decyzji może - w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji - zwrócić się do Ministra Finansów z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy.

W trakcie biegu terminu do złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Strona może zrzec się prawa do jego złożenia, składając na tę okoliczność stosowne oświadczenie. Z dniem doręczenia oświadczenia Ministrowi Finansów decyzja stanie się ostateczna i prawomocna (art. 127a k.p.a.).

Stosownie do art. 52 § 3, art. 53 § 1 i art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi²⁰ Strona może - w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji, za pośrednictwem Ministra Finansów - wnieść do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie skargę na niniejszą decyzję bez skorzystania z prawa do wystąpienia z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy. Skargę wnosi się wraz z jej odpisem i odpisami załączników.

²⁰ Dz.U. z 2024 r., poz. 935, dalej p.p.s.a.

Zgodnie z art. 230 i 231 p.p.s.a., od skargi wszczynającej postępowanie przed sądem administracyjnym w danej instancji, w sprawie, w której przedmiotem zaskarżenia jest należność pieniężna, pobiera się wpis stosunkowy.

W myśl § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi²¹, wpis stosunkowy zależy od wysokości należności pieniężnej objętej zaskarżonym aktem i wynosi:

- 1) do 10.000 zł - 4% wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 100 zł,
- 2) ponad 10.000 zł do 50.000 zł - 3% wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 400 zł,
- 3) ponad 50.000 zł do 100.000 zł - 2% wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 1.500 zł,
- 4) ponad 100.000 zł - 1% wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 2.000 zł i nie więcej niż 100.000 zł.

Stronie przysługuje możliwość ubiegania się o zwolnienie od kosztów sądowych albo przyznanie prawa pomocy, na zasadach określonych w art. 239-262 p.p.s.a.

Z upoważnienia Ministra Finansów

Mirosław Stańczyk

Zastępca Dyrektora

Departamentu Finansów Samorządu Terytorialnego

Otrzymuje:

- 1 egz. Strona

- 2 egz. a/a

Do wiadomości:

- Ministerstwo Edukacji Narodowej

- Regionalna Izba Obrachunkowa w Katowicach

- Izba Administracji Skarbowej w Katowicach

²¹ Dz.U. z 2021 r., poz. 535